

נראדה אור

פרשת ואתחנן - נחמו תשיב"ג

גלין קפג שנה ד

באור רבוה"ק מלעכוויטש קודיענו

{ שניני אור }

שבת נחמו - החסיד המתבונן מנסה להבין מה משמעות יש בנחמה כאשר עדיין שריים אנו בחשכת הגלות.

בשבוע שעבר מסר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שיחת חיזוק והדרכה למשמר היוצא בשיבתנו הקדושה - בחורי שיעור ג' העולים בסייעתא דשמיא לשיבה גדולה. נענה להם אדמו"ר שליט"א בתחלת השיחה: הכיצד ניתן להכניס בשלשת רבעי שעה דברי הדרכה לכל שנות הישיבה גדולה. הדברים מזכירים את המסופר בגמרא שבת (לא.) על אותו גוי שבקש גיירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת.

אמנם במחשבה שניה למרות ששמיא זקן דחה את אותו גוי, הרי שהלל הזקן קיבל אותו והעניק לו הדרכה ברורה ומתומצתת - על רגל אחת, ננסה אם כן גם אנחנו להשתמש בהדרכתו של הלל.

וכך אמר לו הלל: דעלך שני לחברך לא תעביד, זו היא כל התורה כולה על רגל אחת ואיך פירושה היא זיל גמור. פירש"י (פירוש ראשון) לחברך - להקב"ה כמו שנאמר רעך ורע אביך על תעזוב, אל תעבור על דבריו שהרי עליך שנאו שיעבור חבריך על דברך.

כאן ניצבת ועולה שאלה גדולה: כשהלב מרגיש אהבת ה' - רעות וידידות להשם יתברך אמנם הכל בסדר, אבל הרי לא כל הזמנים שוים, ובזמנים בהם איננו מרגישים אהבה ורעות ליוצר כל, הכיצד יהא בנו כח לא לעשות דבר ששנאו על המקום. ובקיצור - כיצד מהוה הדרכה זו אבן יסוד לקיום כל התורה כולה. אלא שיסוד גדול שנינו כאן - במבט שטחי אמנם נראה שיידידות הינה דבר התלוי בהרגשת הלב, אך בהתבוננות מעמיקה יותר ניווכח שלמרות שהיא אכן מיוסדת על הרגש הלב, בפועל קיימת היא גם בעת שהלב אינו מרגיש. חברות אמיתית הינה מציאות החקוקה בעומק הנפש, גם כאשר מלמעלה נראה שכועסים על החבר ומתנכרים אליו.

אמר לו הלל לאותו גוי: הרגש אהבה ורעות להשם יתברך החקוקה בפנימיות הלב גם כאשר היא לא ממש מורגשת, נותנת כח בכל מצב לא לעשות מה שאינו אהוב על הקב"ה - זו היא כל התורה על רגל אחת.

כמדומה שדברים אלו יסוד ועיקר במשנת כ"ק אדמו"ר שליט"א, הלא מחד גיסא עוסקים תמיד בחיבת העבודה בחיות והרגשת אהבה, ומאידך גיסא בחובת העבודה גם בעת שהלב אינו מרגיש, מבאר תמיד אדמו"ר שליט"א שיסוד הכל לחקוק בעומק הלב נקודת אהבה וחיבור, כזו שלא תעמוד רק בעת שהרגש עולה ומתגלה, אלא אף כאשר הלב יבש ואטום מלהרגיש. בדומה לאהבת האב לבניו המביאה אותו למסור כל חייו עבורם בלא קשר האם עתה האהבה מורגשת וגלויה.

נחמו נחמו עמי - חורבן, חושך, הסתר ולמרות הכל קיימת אותה אהבת נצח שאינה משתנית. ואיך פירושה היא זיל גמור.

{ דברות קודש }

תחלת עבודת התשובה בחמשה עשר באב

עיונות כביום הכיפורים וזהו 'חולות בכרמים', על ידי שהיו בנות ישראל יוצאות והיו מזווגים וזווגים, ואמרו חז"ל (ירושלמי ביכורים ג, א.) הנושא אשה מוחלים לו על כל עוונותיו.

עבודת התשובה - הכנה ליחוד בשמיני עצרת

ביאור הדברים כי בכל שנה ביוה"כ נמשך לישראל הארה מעולם הבינה הנקרא עולם החירות, שהוא מקום גבוה שאין בא שם שום פגם, ועל ידי זה נטהרים נשמות ישראל מכל חטא עוון ופגם, כמאמר הכתוב (ויקרא טו, לג) 'כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאותיכם. ותכלית טהרת יום זה עבור שיזכו ישראל להידבק ביוצרים בשמיני עצרת ביחוד גמור, כלשון חז"ל (במדב"ר כ, יט) בוא ונשמח אני ואתה ובזוה"ק (אמור לב.) מאן דיתיב עם מלכא ונטיל ליה בלחודוי. יחוד זה הוא קומה חדשה בבנין יחוד ודבקות ישראל בהשם יתברך בשנה החדשה, ותחלתו כבר מעת המנחה בתשעה באב ובעיקר מיום ט"ו באב.

וכיון שצריכים ישראל לבוא להתייחד עם השם יתברך יש להקדים טהרה וזיכוך לנשמותיהם, כי רק על ידי זיכוך גמור יכולים לבוא ליחוד. כדאיתא בפרי הארץ (פרשת כי תשא) שבעת חפצים לחבר שני חתיכות מתכת זה לזה יש מקודם להסיר מהם כל החלודה, ורק בעת יהיו נקיים לגמרי יוכלו לחברם כראוי. בדרך זו בעת צריכים ישראל להידבק בהשם יתברך יש להקדים לכך זיכוך גמור, שנעשה על ידי עבודת התשובה בתשובה מיראה ומאהבה בר"ה עש"ת ויוה"כ"פ. לכך בט"ו באב מאיר אותו אור בחינת יוה"כ"פ, לתת לאיש יהודי כח לעבודת התשובה ולעוררו להיטהר מכל חטא וזוהמא, כדי שיזכה לשלמות היחוד ביום שמיני עצרת.

המשך בעמוד הבא >>>

אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו (ד, לה). ובהמשך הפסוקים פנים בפנים דבר ה' עמכם בהר מתוך האש (ה, ד).

בהפטרה 'נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם, דברו על לב ירושלים וקראו אליה כי מלאה צבאה כי נרצה עוונה כי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאותיה' (ישעיה מ, א-ג).

במדרש (איכ"ר ספ"א) חטאו בכפלים לקו בכפלים ומתנחמים בכפלים, חטאו בכפלים דכתיב (איכה, א, ח) 'חטא חטאה ירושלים, ולקו בכפלים דכתיב 'כי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאותיה', ומתנחמים בכפלים דכתיב 'נחמו נחמו עמי'.

הדיוקים ידועים שאף אם הרבו לחטוא ח"ו מהו ענין חטא כפלים, ומהו לקו בכפלים הלא הקב"ה שופט צדק - א-ל-אמונה ואין עול, וכן מהו מתנחמים בכפלים.

המתקת הדינים בחמשה עשר באב

במשנה (תענית ד, ח) אמר רשב"ג לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכיפורים שבהן בנות ישראל יוצאות וכו' וחולות בכרמים, ומה היו אומרות בחור שא נא עיניך וראה מה אתה בורר לך וכו'.

איתא בעבודת ישראל (ל"טו באב) שצירוף שם חודש אב יוצא מראש תיבות הכתוב (דברים כז, ו) 'הסכת ושמע ישראל היום', מקודם אותיות ה-ו משם הוי"ה שלא כסדרם ואח"כ אותיות י-ה כסדרם, ומורה על שבחצי ראשון של החודש הוא בחינת דין ובחמשה עשר באב נמתק הדין, וביום זה נמשך אור מבחינת בינה כביום הכיפורים כדאיתא באריז"ל (פע"ח דרוש לחמשה עשר באב), וזהו מ"ה אתה בורר לך' שהוא מ"ה ימים קודם ראש השנה שבו נתחדש מלכות ה', עיי"ש. ושם באריז"ל איתא שביום ט"ו באב נמשך בחינת מחילת

סגולת התפלה באמירת שתי פעמים נא

איתא בנחל קדומים להיחיד"א בשם חכמי קאשטייליא שהמתפלל ואומר שתי פעמים תיבת 'נא' נענה, כאשר אמר משה רבינו בתפלתו על מרים (במדבר יב, ג) 'א-ל נא רפא נא לה', וזהו שהתחיל משה רבינו בתפלתו להיכנס לארץ ואמר פעם אחת 'אעברה נא ואראה את הארץ' והיה בדעתו לומר נא פעם שנית, אמר לו השם יתברך (שם, טו) 'אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה', שלא יוסיף לומר עוד תיבת נא בתפלתו.

לפי זה יש לפרש דאיתא באריז"ל (עץ חיים שער יט פ"ג) בדברי המשנה (שבת ו, ה) הקיטע יוצא בקב שלו, שבשבת קודש יש הארה והמשכת שפע מבחינת ק"ב לתקן חלקי הקדושה שנמצאים במקומות שאינם מתעלים בשבת. וזהו מאמר הגמרא חנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת שמורה על בחינת ק"ב שמאיר בשבת. ואפשר שענין ק"ב מורה על שתי פעמים נ"א שעל ידי זה ודאי נענה בתפלתו. ולכך אמרו (שבת יב.) 'שבת היא מלועוק ורפואה קרובה לבוא', כי כל ענין החולי ר"ל הוא מחמת שצריך תיקון ועל ידי בחינת קב המאיר בשבת שהוא ב' פעמים נ"א ודאי נענית התפלה, כאשר נענה משה בתפלתו לרפואת מרים 'א-ל נא רפא נא לה'.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, ואתחנן תשיב"ב, ליל שבת - רמות

גודל היחוד בקבלת התורה ובבית המקדש

כן היה בעת הוציא ה' את עמו ממצרים, שזיכוכו וטויהרו עצמם במ"ט ימי הספירה עד אשר פסקה זוהמתם כשהגיעו להר סיני (שבת קמז), ורק על ידי שלמות הזיכוכ עד השורש אף מזוהמת חטא אדם הראשון, היו יכולים להיבדק בהשם יתברך בשלמות היחוד בקבלת התורה כמאמר הכתוב **פנים בפנים** דיבר ה' עמכם'.

על זה ציטתה תורה (ה. ט. י.) 'רק השמר לך ושמור נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך וגו' והודעתם לבניך ולבני בניך, יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב'. כי מצוה על כל איש ישראל לזכור תמיד שיכולה נשמתו לזכות לדבקות ויחוד בהשם יתברך בבחינת פנים בפנים על ידי שיזכר עצמו, כאשר זכו כל נשמות ישראל בקבלת התורה על ידי שלא היה מסך המבדיל המונע דבקות זו.

כן בעת זכו ישראל אח"כ לבנין המשכן ובית המקדש שם האיר בנשמותיהם בחינת הדבקות שבקבלת התורה, היה זה על ידי שנמשך להם זיכוכ וטהרה. כדאיתא (יזמא לט) שנקרא המקדש 'ההר הטוב הזה והלבנון' (ג. כה) שמלבין עוונותיהם של ישראל, שעל ידי קרבנות הציבור והיחיד נתכפרו כל עוונות בית ישראל, ובזה זכו להיבדק ביצורם ביחוד גמור

בחינת פנים בפנים כבקבלת התורה, כמאמר הכתוב (טז, טז) 'שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדון ה'.'

חטאו בכפלים לקו בכפלים ומתנחמים בכפלים

אמנם אח"כ חטאו ישראל והיה זה חטא בכפלים, כי לא זו בלבד שחטאו ופגמו בנפשם, אלא היה זה בכפלים בעת שהאיר בהם גודל היחוד והדבקות בהשם יתברך על ידי המקדש. ואזי לקו בכפלים שבצאתם לגלות לא זו בלבד שנחסר מהם גודל היחוד שהיה בביהמ"ק, נוסף על זה כל ההסתרים ועניני החומר שנעשו למסך המבדיל בין היהודי לקונו.

ומתנחמים בכפלים כאשר יאיר לנו השם יתברך אור הגאולה, לא יהא שום מונע וחוצץ בין נשמות ישראל להשם יתברך כמאמר הכתוב (זכריה יג, ב) 'זאת רוח הטומאה אעביר מן הארץ', ואזי יזכו לשלמות הדבקות והיחוד בהשם יתברך - 'ולא יכנף עוד מוריק והיו עיניך רואות את מוריק' (ישעיהו ל, ט) אז יהא 'שמח ה' במעשיו' - 'שמח ישראל בעושי' בשלמות האהבה והשמחה.

מחילת עוונות בשמחה

נישואין - הכנה לגודל היחוד

מטעם זה הנושא אשה מוחלין לו על כל עוונותיו, כי כל שמחת נישואין היא מעין היחוד שיהא לעתיד לבוא, וכענין

הפארשפיל שעושי קודם שמחת הנישואין כן שמחת הנישואין היא כפארשפיל קודם שמחת הגאולה, ובכל שמחת נישואין נתקרב אור הגאולה. לכך מוחלין לחתן כל עוונותיו, כענין חמשה עשר באב שנשפע בו מחילת עוונות על ידי שנעשה בו בחינת זיווגים כ"ל, שעל ידי הזיכוכ והטהרה זוכה לשלמות היחוד בהשם יתברך בשמחת הנישואין.

בדגל מחנה אפרים (ליקוטים) איתא שאף השושבינים זוכים למחילת עוונות, כי כל המשתתפים בשמחת הנישואין שייכים לבחינת היחוד הנשפע בעת הזאת, לכך נשפע לכולם זיכוכ וטהרה הנצרך כדי לזכות לגודל היחוד. ומטעם זה יורדים הצדיקים להשתתף בשמחת צאצאיהם, כי בקדושתם משפיעים טהרה וקדושה ומלבינים עוונותיהם של ישראל ובזה מסייעים לזכות לגודל היחוד.

יעזור השם יתברך שבזכות הצדיקים נזכה לתשובה שלמה ותהא השמחה בתכלית השלמות, שמחה אמיתית בשמחתו של מקום בבנין בית בישראל. ונזכה לכל ההשפעות טובות בגשמיות וברוחניות ולגאולה השלמה על ידי משיח צדקנו - 'שיש עליך אלוך כמחשבתו חתן על כלה' במהרה בימינו.

ואתחנן נחמו תשפ"א, רעוא דרעוין, קודם שמחת הנישואין לחדב"ג הרב נפתלי חיים הלוי שליט"א

עוז והדר לבושה - לבוש הנשמה

שיחת קודש מב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יו"ד מרן אדמו"ר הזקן זי"ע - י"ז אב תש"ע

בתורה ומצוות באופן שמעמיד כל מהותו ומציאותו להיות חלק מהמצוה כמאמר דוד המלך (תהלים קט, ד) 'ואני תפלה', ובזה נעשים בחינת 'עוז והדר לבושה'.

עוד יש במה שנעשה מהתורה והמצוות לבוש, שמגינים על האדם מכל ענין רע כאשר הלבוש מגן על גופו מהצינה. והוא הסימן לאדם לידע אם היו התורה והמצוות כראוי, באם אחר שנתייגע בתורה או עסק בקיום מצוה נקל לו יותר להתגבר על יצרו, כי מרגיש נעלה יותר ומביט באופן אחר על עניני עוה"ו, סימן הוא שעסק בתורה ומצוות באופן שנעשו חלק ממציאיותו בחינת 'עוז והדר לבושה' ועל ידי זה מגינים עליו מכל רע.

אבל זייפן לא הייתי

מרן אדמו"ר הזקן זי"ע אמר לבניו קודם הסתלקותו אל תסברו שאביכם היה רבי - א גוטער יוד אבל זייפן לא הייתי. ובפשטות לא היתה כונתו לזייפן כפשוטו כי הלא בזה אין שום חידוש שלא היה, כי אצל צדיקים שכאלו היה כל זיוף מאוס בתכלית המיאוס. אלא זיוף שכונה שעוסק במצוה או מוציא מפיו דיבורי תורה ותפלה באופן שאינם חלק ממהותו ואינם מאוחדים בנפשו, ועל זה אמר זייפן לא הייתי שכל דיבור וכל פעולה בעבודת ה' היו מאוחדים במציאותו בחינת 'עוז והדר לבושה'.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל.

מנשמת התורה הגבוהה מאד עד אין סוף ובכל עת שעוסק בתורה נתעלה יותר ויותר. וזהו כל המכבד את התורה שזהו כבוד התורה שיודע שיש בה פנימיות יותר ויותר, גופו מכובד על הבריות שנעשה גופו מקושר לנשמתו ומאיר בגוף אור הנשמה.

אבל אם מביט בתורה כאילו אינה אלא סיפורי מעשיות ופסקי הלכות ואין בה נשמה ואור פנימי ח"ו - וזהו כל המחלל את התורה שהיא אצלו כגוף חלול בלא נשמה. גופו מחולל על הבריות, כי בעת מאירה הנשמה באיש יהודי נקרא גופו מלא כדאיתא בזה"ק (תיקו"ז תיקון לא, עה): על הפסוק (רות א, כא) 'אני מליאה הלכת' מליאה אותיות מלא י-ה. ובאם עושה התורה כדבר חלול אף גופו נעשה חלול וריק שנתרוקן ל"ע מהארת הנשמה, עכתודה"ק.

תורה ומצוות המתאימים למדת האדם

זהו הענין שהאור הנעשה על ידי התורה ומצוות נקרא לבוש, כי הבגד אינו נקרא לבוש האדם אם הוא גדול או קטן ממדתו אף שלבוש בו, רק כאשר הוא כמדתו בארכו וברחבו נקרא לבוש שלו. בדרך זו בעת עוסק היהודי בתורה ומצוות צריך להתאים אותם למדתו שיהיו מחוברים ודבוקים בו, על ידי שמקשר עצמו בנשמת התורה והמצוות ובמצווה המצוה ונותן התורה, שבאופן זה נעשים לבושים לנפשו כפי מדתו בחינת 'עוז והדר לבושה'.

כדברי חז"ל (מנחות קי.) אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים, שלבו יהא מכוון נוכח השם יתברך ולא יטה לימין ולשמאל. והכונה שיעסוק

עוז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון (משלי לא, כה), 'לבושה' הכונה ללבושי תורה ומצוות כדאיתא בגמרא (כתובות קיא): 'עתידים צדיקים שיעמדו בלבושיהם', ומלבד פשטות הכונה שיעמדו בתחיית המתים בלבושים ממש וכידוע מה שמבאר בזה בבן יהוידע באופן נפלא, הכונה גם לחלוקא דרבנן שנעשה על ידי התורה והמצוות.

כדאיתא באריכות בשערי קדושה למהרח"ו שכאשר יש לגוף האדם לבוש, כן נעשה לנשמה לבוש על ידי תורה ומצוות, והענין בזה שכאשר לבוש האדם קובע חשיבותו אצל אחרים ועל ידו נעשה לו חיבור עם אנשים אחרים שיכבדוהו כפי ערכו, כמו שאמרו (שבת קיא): רבי יוחנן קרי למאניה מכבודתיה, כן החלוקא דרבנן הוא חבל הכסף שעל ידו יש לנשמתו כביכול שייכות וחיבור להשם יתברך וזהו 'עוז והדר לבושה'.

התקשרות לנשמה הפנימית שבתורה

עוד יש לבאר ענין החלוקא דרבנן, ע"פ מה דאיתא בעבודת ישראל (פרקי אבות) בדברי המשנה (אבות ד, ו) רבי יוסי אומר כל המכבד את התורה גופו מכובד על הבריות וכו', כי בתורה יש כמה חלקים, יש את גוף התורה כדברי המשנה (אבות ג, כג) קנין ופתחי נדה הן הן גופי הלכות, ובתוך הגוף יש נפש רוח נשמה ונשמה לנשמה עד אין סוף, כי התורה חכמתו של הקב"ה וכאשר הקב"ה אין סוף אף לחכמתו אין סוף. ובעת עוסק היהודי בתורה מתוך התבוננות ואמונה שגנוז בה נשמה פנימית גבוה מעל גבוה ומבקש לקשר נשמתו לנשמת התורה, נשפע אור וקדושה על נשמתו